

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΗ (15/9/2013)

Η ερμηνεία του Συμβόλου της Πίστεως (3)

Περιεχόμενο

Ήδη, από την προηγούμενη Κυριακή, αγαπητοί μου αδελφοί, εξετάζουμε το ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώθηκε το Σύμβολο της Πίστεως από τις δύο πρώτες Οικουμενικές Συνόδους. Ήταν η εποχή κατά την οποία κατέστη επιτακτική η ανάγκη οριοθέτησης της πίστεως, προκειμένου να διαφυλαχτεί από τον κίνδυνο των αιρετικών. Οι αιρετικοί, εκμεταλλευόμενοι την ανυπαρξία επισήμου Δογματικής Θεολογίας, όσο και τα επιπόλαια κίνητρα της κοσμικής εξουσίας, εύρισκαν ελεύθερο χώρο να διατυπώσουν τις αιρετικές δοξασίες τους, προκαλώντας σύγχυση στα μέλη της Εκκλησίας και προσβάλλοντας ανοικτά την ενότητά Της. Η Εκκλησία, έχοντας ακλόνητη την αντίληψη ότι δεν αρκεί απλώς να πιστεύει κανείς για να σωθεί, αλλά πρέπει να πιστεύει Ορθοδόξως, πολέμησε, με όλες τις πνευματικές Της δυνάμεις, τις αιρετικές διδασκαλίες και οριοθέτησε την δογματική Της πίστη, διαμορφώνοντας το Σύμβολο της Πίστεως.

Η Εκκλησία στάθηκε και στέκεται διαρκώς με ιδιαίτερη αγάπη και επείκεια απέναντι στους αμαρτωλούς, οι οποίοι δεν αποκλείονται από την σωτηρία, εφόσον ακολουθήσουν την οδό της μετανοίας. Αναγνωρίζει τον θεραπευτικό Της ρόλο και προσφέρεται στον κόσμο για την σωτηρία του. Την ίδια στιγμή, όμως, επιδεικνύει αυστηρή και αμετακίνητη στάση έναντι των αιρετικών, αναγνωρίζοντας στα πρόσωπά τους «τους βαρείς λύκους» για τους οποίους ομιλεί ο Απόστολος Παύλος¹, που αποσκοπούν στον πνευματικό θάνατο του ποιμνίου Της. Η Εκκλησία διδάσκει ότι ο αιρετικός άνθρωπος θέτει εαυτόν εκτός των τειχών, άρα οδηγείται μαθηματικά στην απώλεια. Γι' αυτό φρόντισε, ήδη από τον 4^ο αιώνα, να διαμορφώσει το ασφαλές εκείνο πλαίσιο της πίστεως, έξω από το οποίο η προοπτική της σωτηρίας καθίσταται επισφαλής. «Όποιος ξεπερνά αυτά τα όρια και εισάγει καινά δαιμόνια και πιστεύει διαφορετικά από ό,τι επίστευσαν οι Άγιοι Απόστολοι και όλη η διαμέσου των αιώνων Εκκλησία, αυτός, κατά τον λόγο του Αποστόλου Παύλου, είναι «ανάθεμα», δηλ. είναι πια χωρισμένος από τους σωζόμενους, γίνεται κατάρα και αποπέμπεται από τη μάνδρα του Χριστού»²

Το ασφαλές αυτό πλαίσιο της πίστεως συμπυκνώνεται στο Σύμβολο της Πίστεως, το οποίο αποτελείται από δώδεκα άρθρα. Τα

¹ Πράξ. 20,29

² Χριστόδουλος (+), Αρχιεπίσκοπος Αθηνών & Πάσης Ελλάδος, «Εφημέριος», Απρίλιος 2004, σελ. 9

επτά πρώτα διαμορφώθηκαν από την Α' Οικουμενική Σύνοδο, της Νικαίας και τα επόμενα πέντε από την Β', της Κων/λεως. Με εναργέστατο τρόπο ο Μακαριστός Ποιμενάρχης μας, Αρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος, μάς ομιλεί για το περιεχόμενό του: «Αν θα ήθελα να σας παρουσιάσω σύντομα το περιεχόμενο του «Συμβόλου» μας, θα έλεγα ότι περιλαμβάνει παν ό,τι είμεθα υποχρεωμένοι να πιστεύουμε και να ζούμε. Το περιλαμβάνει με κάθε δυνατή συντομία, αλλά χωρίς κενά και παραλείψεις. Γι' αυτό και η Εκκλησία μας το χρησιμοποιεί πολλάκις. Με την εισοδόν μας στην Εκκλησία, δηλ. με το Βάπτισμά μας, το απαγγέλλουμε. Στη Θεία Λειτουργία, επίσης, γιατί έτσι εγγυώμεθα την Ορθόδοξη πίστη μας και την ενότητά μας. Στην πρωινή και βραδυνή προσευχή μας το ζαναλέμε. Και δεν πρέπει κανείς να κουράζεται να το λέει, γιατί έτσι, με το να το απαγγέλλει, κάνει την ομολογία της πίστεώς του και δείχνει την ταυτότητά του. Λέγοντας το «Πιστεύω» αποδεχόμαστε όλη την Πατερική μας Παράδοση, γνωρίζουμε τι πιστεύουμε, προφυλασσόμαστε από την πλάνη, έχουμε την συνείδηση της πανορθόδοξου ενότητας. Τα γνωρίσματά του είναι ότι εγράφη στην Ελληνική μας γλώσσα, το συνέταξαν Έλληνες Πατέρες, συνεγράφη στην Ανατολή, είναι ευκολομνημόνευτο και τέλειο από κάθε άποψη. Όποιος το γνωρίζει, γνωρίζει όλη τη δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας μας. Καθένας πρέπει να το μάθει. Είναι γραμμένο σε προσωπικό τόνο. «Πιστεύω», λέει ο καθένας μας, γιατί η πίστη και η ομολογία της είναι προσωπική υπόθεση. Δεν μπορώ εγώ να ομολογήσω πίστη για σένα, ούτε εσύ για μένα. Ο καθένας για τον εαυτό του. Και όσοι πιστεύουμε την ίδια πίστη και την ζούμε με τον ίδιο τρόπο, είμαστε ενωμένοι και αδελφοί. Αυτό επιδιώκει και αυτό κατορθώνει η Αγία Εκκλησία μας και πρέπει να Της είμαστε ευγνώμονες»³

Στα ενδότερα αυτής της υπερπολύτιμης πνευματικής παρακαταθήκης, που κληροδότησαν στην Εκκλησία και στον καθένα μας προσωπικά οι Άγιοι Πατέρες της πίστεως, θα εισέλθουμε, συν Θεώ, αδελφοί μου, από την επόμενη Κυριακή, ερμηνεύοντας λεπτομερώς κάθε σημείο του Συμβόλου της Πίστεως, το οποίο, όπως θα δούμε, είναι θεμελιωμένο επακριβώς στην Αγία Γραφή. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

---

³ «Εφημέριος», Απρίλιος 2004, σελ. 10